

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, VASARIS - FEBRUARY 14, 1989

Nr. 30

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“, Nr. 77.

(Tęsinys)

Žinios iš vyskupijų

Alytus. 1987 m. rugsėjo 10 d. Alytaus rajono laikraštis „Kommunistinis rytojus“ išspausdino S. Kamarausko straipsnį, pavadintą „Kodėl kun. Antanas Gražulis sėja melą“.

Straipsnyje kun. A. Gražulis kaltinamas tarybinių įstatymų pažeidimu bei antitarybinių nuotaukų kurstyimu. Minėtas straipsnis sukėlė pasipiktinimą Alytaus tikinčiųjų tarpe.

Rugsėjo 19 jie išsiuntė pareiškimą rajoninio laikraščio „Kommunistinis rytojus“ redakcijai. Pareiškime rašoma: „(...) Rašote, kad kun. A. Gražulis pažeidinėja tarybinius įstatymus. Kodėl konkrečiai nenurodote, kur, kada, ir kokius įstatymus jis pažeidė? Ar tiesios iškėlimas viešumon yra gyvenimo juodinis? Mes, Alytaus parapijos tikintieji, pažįstame

**Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!**

kun. A. Gražulį kaip gerą, pavyzdinę kunigą. Negirdėjome, kad jis savo pamoksluose gražbiau ar niekintu materialinę gerovę, priešingai, kunigas skatina, kad žmonės kurtų geresnį gyvenimą, tik neužmirštų, jog visa tai, ką žmogus turi, yra tik priemonė amžinybei pasiekti. Mes pritariame, kad kun. A. Gražulis pataria tėvams neleistis savo vaikų stoti i bedieviškas organizacijas. Argi bedieviai pataria savo vaikams eiti i bažnyčią ir kiekvieną dieną melstis?

Mes, tikintieji, atšaukume, kad redaktoriaus atšaukiamą straipsnį, — baigia savo pareiškimą alytiškiai. Po pareiškimo pasirašė 1,609 tikintieji.

(Bus daugiau)



Afganistano laisvės kovotojai saugo pastatą, kuriame praėjusio savaitgalio metu susirinko Afganistano Rezistencijos vadai su penkiais šimtais tarybos narių Rawalpindi mieste, Pakistane, aptarti savo krašto reikalų ir sudaryti laikinąją vyriausybę. Sovietų kariuomenės pasitraukimo terminas baigiasi vasario 15 d.

Ką gina Europos Parlamentas — Lietuvos nepriklausomybę, ar vergiją Sovietų imperijoje?

Europos parlamentari pavergtoje Lietuvoje

North byla Aukščiausiam Teismui?

Washingtonas. — Pulkininko Oliver North byla, teismui ne prasidėjus, susilaukė pasaulinio dėmesio. Žinių agentūrų pranešimų, daugelis kraštų domisi, kaip bus išspręsta jo reikalas, nes tai liečia Amerikos valstybines paslaptis.

Antrą kartą federalinis apeliacinis teismas atmetė bylos atidėjimo klausimą. Tad Teisingumo departamento viršininkas vyriausias prokuroras Dick Thornburgh skubos keliu šeštadienį kreipėsi į Vyriausiąjį Teismą, kad sustabdytų teismo pradžią pirmadienį. Vyriausias teisėjas William Rehnquist turėjo padaryti sprendimą. Mat bijoto, kad teismas atidarojo kalboje, galėjo būti atidengta daug valstybinių paslaptių, kurios vyriausybė nori sulaukyti nuo viešumos. Apeliacinis teismas pareiškė, jog vyriausybė turi išleisti pareiškimą, kad draudžia išduoti valstybės paslaptis, ir viskas bus tvarkoje. Tada teismas galėtų prasiidėti.

Aukščiausio Teismo vyr. teisėjas Rehnquist teismo bylą iki penktadienio, kol susirinkis visi teisėjai sesijai. Gen. prokuroras D. Thornburgh ir specialusis prokuroras Lawrence Walsh savaitgalio metu susitarė, kaip padaryti, kad valstybinės paslaptys nebūtų atskleistos viešai. Jei teisėjas Gesell su tuo sutiks, tai byla prasidės penktadienį. Tada nebereikės ir Aukščiausio Teismo tolimesnės eigos. Pagal tai, vyriausybė iš anksto peržiūrėtų tuos dokumentus, kuriuos norėtų panaudoti North advokatai, ir padarytų sprendimą, ar jie leistini viešam panaudojimui teismo sesijoje pulkininko apgynimui.

Kardinolo viešnagė

Roma. — Per savo dviejų savaitių viešnagę Romoje, šalia reikalų Vatikane, kardinolas su vyskupu Michelele viduriu laikė Mišias Romos lietuviams arkiv. Jurgio Matulaičio mirties metinių proga ir turėjo bendrą susitikimą su Romoje gyvenančiais lietuviams kunigais. Kardinolo garbei buvo surengtos Mišios Arezzo Italijos miesto katedroje ir buvo rodomas vaidinimas apie Šv. Pranciškų Asizietį ir apie Šv. Pranciškų Arezzo jaunimo teatras yra gastroliavęs Maskvoje ir Lietuvoje.

Negalėdamas dalyvauti Vilniaus bazilikos šventinimo iškilmėse, kardinolas laikė šv. Mišias, kurios buvo transliuojamos į Lietuvą per Vatikano radiją. Mišias koncelebravo arkivyskupas Audrys Bačkis, vysk. Vladas Michelevičius, vysk. Antanas Deksnys, prelatai Vincas Mincevičius, Algimantas Bartkus ir kun. Petras Čemėška.

— **Laukuvoje** pokario metais miesto aikštėje stovėjęs Vytauto Didžiojo paminklas buvo nugriautas. Dabar žmonės stebisi, kaip tai galėjo atsitikti šiuo metu laukuviškiai renka lašas atstatyti Vytauto paminklą.

— **Laukuvoje** apylinkės gyventojai ruošiasi atstatyti kalbininko K. Jauniaus tėviškę.

Vilnius, 1989 vasario 9. (LIC) Penki Europos Parlamento deputatai dvi dienas viešėjo Lietuvoje.

Europos Parlamento Pabaltijo Intergrupės (Baltic intergroup) nariai vasario 6-7 dienomis susitiko su Lietuvos TSR Aukščiausiosios tarybos deputatais, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos nariais, Lietuvos Katalikų Bažnyčios atstovais ir su kitų nevaldinių grupių atstovais Lietuvos Laisvės lyga, Lietuvos Helsinkio grupė bei Lietuvos Demokratų partija. Pastarosios grupės buvo priešingos Europos parlamentari palydovui Algijui Klimaitiui ir delegacijos numatytiems susitikimams su sovietinės valdžios atstovais.

Europos parlamento Pabaltijo intergrupė buvo įsteigta penkiasdešimt metų prieš tai, kaip gegužės mėnesį kaip neoficiali grupė, besirūpinanti Pabaltijo reikalais. Jai priklausė įvairių politinių partijų deputatai Europos parlamente, todėl ir vadinama intergrupe.

Pabaltijo Intergrupės nariai dr. Hans Joachim Seeler (Vokietija), Elise Boot (Olandija), Gustavo Selva (Italija), Phillip Malaud (Prancūzija) ir Jacob von Uexküll (Didžioji Britanija) atvyko į Minsko aerodromą vasario 5 d. vakare. Iš ten jie keliavo į Vilnių.

Komunistai globoja Klimaitį

Vasario 6 d. 13 val. įvyko Lietuvos Laisvės lygos šaukiamas mitingas Gedimino aikštėje, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Demokratų partija bei Lietuvos Tautinė jaunimo sąjunga. Mitingo tikslas buvo parodyti Lietuvoje besilankantiems deputatams, kad lietuvių tauta pageidauja pilnos nepriklausomybės. Demonstrantai laikė plakatus su užrašais įvairiomis Europos kalbomis, pvz., „Red Army, go home!“ Vienas šaltinis teigė, kad į Gedimino aikštę suplaukė tarp 15,000 ir 20,000; kitas sakė, kad buvo tarp 5,000 ir 7,000. Mitingui vadovavo Lietuvos Laisvės lygos narys

Andrius Tučkus. Maždaug 40 minučių trukusiam mitinge kalbėjo Antanas Terleckas, Vytautas Štustauskas, Kazimieras Grigas ir Petras Gražulis.

Kritiškai pasisakyta dėl Europos parlamentari „propagavimo miglotos suvereniteto“ ir dėl Sąjūdžio sprendimo įteikti igaliojimus Algijui Klimaitiui. Mitingo metu perskaitytas kreipimasis į Europos parlamentą ir Jungtines Tautas, prašant jų, imtis žygių, kad Raudonoji armija būtų išvesta iš Lietuvos. Į Gedimino aikštę kviečiami parlamentari neatvyko, tačiau Algis Klimaitis trumpam pasirodė su Justu Paleckiu.

Susitiko su vyskupu

Tą pačią dieną įvyko antras piketas 14:30 val. prie Vilniaus kūrjos, kur Europos parlamentari buvo nuvykę susitikti su vyskupu J. Steponavičium. Susirinko maždaug 500 piketuojančių, kurie laikė plakatus vokiečių, anglų bei prancūzių kalbomis. Minia apsupo į kūrją einantį Klimaitį ir pradėjo jam statyti klausimus bei reikalauti pasimatymo su Intergrupės vadovu Hans Joachim Seeler. Klimaitis atsakinėjo į keliamus klausimus, o Seeler vėliau išėjo ir prabilo į minią. Pasak ten buvusio Sąjūdžio tarybos nario Mečio Laurinkaus, pokalbis buvęs gan dramatiškas, ir gale valandą užtrukusio dialogo visi taikiai išsiskirstė.

Anot Antano Terlecko, Seeler miniai pareiškė, kad Europos Parlamentas niekad nepripažinti ir nepripažins Lietuvos aneksijos. Minia sutiko tą pareiškimą pltojais. Tačiau, kai jis pasakė, kad tiktai „žingsnis po žingsnio“ galima eiti į nepriklausomybę, žmonės rėkė, švilpė.

Po Seeler pasisakymo, Terleckas kreipėsi į jį ir minią. Klausė, kodėl Lietuvai siūloma eiti žingsnis po žingsnio į nepriklausomybę, kai Afganistano atveju buvo reikalaujama išvesti sovietų kariuomenę? Terleckas priminė intergrupės vadovui, kiek partizanų žuvo

kovodami už Lietuvos laisvę ir teigė, kad lietuviai turi moralinę teisę kreiptis į Europos parlamentą, kad jį gintų Lietuvos nepriklausomybę, o ne jos „amžiną vergiją sovietų imperijoje“. Seeler į tai atsakė, kad Terleckas ir jo šalininkai nori demokratizuoti imperiją, o pasaulio istorija dar nežino demokratiškos imperijos.

Pasak Sąjūdžio Laurinkaus, po piketo prie kūrjos, Seeler ir kiti Europos parlamento deputatai pareiškė, kad jiems dabar aišku, kokios lietuvių nuotaiškos, kokia sudėtinga jų padėtis ir užtat jie džiaugiasi galėję atvykti į Lietuvą.

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— **Vilniaus arkikatedroje** Vasario 16-sios dieną 8 val. ryto iškilmingas šv. Mišias atnašaus kardinolas Vincentas Sladkevicius.

— **Sladkane** kardinolas Vincentas Sladkevicius, ir kurį buvo atvykęs Šventojo Tėvo kvietimu, buvo su juo susitikęs viena kartą, o su Vatikano valstybės sekretoriumi kardinolu Casaroli du kartus. Buvo sprendžiami Lietuvos bažnytiniai reikalai.

— **Vilniaus universiteto** medicinos skyrius susilaukė iš prof. dr. Jono Gintauto New Yorke dešimties tūkstančių dovanos — encifalografo smegenų veikimui tirti ir 700 kilogramų popieriaus, kuris skirtas moksliniais tyrimams.

— **Tauragės** susilaukė dėmesio „Aukurėlis“. Tai Vidos ir Jono Šepučių veikimas. Šepučiai turi do seputių sąkai ir vieną įdunkintą mergaitę, o neseniai pasiėmė dar septynis vaikučius. „Atgimstančiai tautai reikia gerų, dorų žmonių. Dabar, kai keičiasi požiūris į žmogaus auklėjimą, bandysime įgyvendinti seniai puselektą savo svajonę, norime dalyvauti tautos prisikilime“, sako Vida Šeputienė. Deja, Šepučių butas labai mažas.

Tęsiama „Reagano doktrina“

Washingtonas. — Prez. Bushas nusprendė iš principo tęsti toliau afganų laisvės sukilėlių paramą su kariniais ginklais tol, kol Sovietų Sąjungos remiama Kabulo komunistinė vyriausybė bus valdžioje, pranešė Baltieji rūmai.

Bushas pilnai sutiko su Saugumo tarybos rekomendacija tęsti pagalbą Afganistano partizanams. Nežiūrint sovietų kariuomenės pasitraukimo, sovietai paliko dideli kiekį ginklų ir dar atsiuntė dideles siuntas naujų, todėl parama afganų partizanams būtina. Busho administracijos sprendimas reiškia Amerikos politinį tikslą, kad pasitrauktų Kabulo vyriausybė. Sovietai pagal Vienos susitarimą, privalo pabaigti savo pasitraukimą trečiadienį, vasario 15 d.

Negalima pasitikėti sovietais

„Kol Najibullah laikosi, to yra didelė rizika, kad Sovietai valdys kraštą“, sako Baltųjų rūmų pareigūnas. Negalima pasitikėti tik Sovietų gera valia; jei bus nutraukta pagalba, tai bus sunku bepradėti, jei Sovietai sugrįžtų padėti afganų komunistams. Šis sprendimas nereiškia Amerikos politikos pakeitimo, bet tik pakartojimą to, kas buvo visą laiką sakoma. Amerika aiškiai pasisakė tuo metu, kai buvo pasirašytas Vienos paktas ir paskelbė savo dokumentą, kad, jei bus Kabulo dabartinė vyriausybė, ji toliau siųs ginklus partizanams. Afga-

nai patys dabar privalo nuspręsti savo likimą ir sudaryti naują vyriausybę.

Valstybės departamento vyresnysis pareigūnas po šio posėdžio pasakė, jog Amerikos politika yra padėti Afganistano rezistencijai. Amerikos vyriausybė niekad nesakė, kad jos siunčiama parama būtų tokia pat, kokią siunčia sovietai. Prez. Bushas pabrėžė, kad jo žodis yra lemiamas Afganistano politikos klausimu ir kad palaiko laisvės kovotojus prieš komunistų vyriausybės visame pasaulyje.

Bendras nutarimas

Praėjusią savaitę prezidentas įsakė Saugumo tarybai praeiti tos politikos peržiūrėjimą. Valstybės departamentas, Gynbos departamentas, Centrinė žvalgybos agentūra ir Baltieji rūmai nutarė, kad karinė parama turi būti tęsiama.

Tešimui Amerikos paramos partizanams po Sovietų eros Afganistane nereikia naujų nutarimų. Apie tai nereikia painformuoti ir Maskvos, tačiau Pakistanas apie ginklų tiekimą yra painformavęs. Afganistano karinė parama tvarko Centrinė žvalgybos agentūra (CIA) ir Pentagonas. Manoma, kad praėjusiais metais afganų laisvės kovotojams buvo suteikta karinės paramos už 600 ml. dol. Busho administracija taip pat pradėjo diskutuoti maisto ir rūbų aprūpinimo klausimą afganams.

Lietuva ir išeivija — viena tauta

Roma. — Būdamas čia Lietuvos kardinolas V. Sladkevicius plačiau pasisakė kai kuriais klausimais. LIC pranešimo, pasak kardinolo, bazilikon gražinimas yra įvairių reikšmių paseka, nuo virtinės tikinčiųjų iki dabartinių permainų politikoje. Kiek metų vyskupai ir tikintieji reikalavo gražinti katedrą, aiškino kardinolas, ir net negavo jokio atsakymo. Kalbėdamas bendrai apie bažnyčių gražinimą, kardinolas pasakė, kad „reikia tai vertinti ir tuo džiaugtis, tik čia nesustoti. Reikia ir daugiau reikalauti. Dar liko daug uždarytų bažnyčių. Dar yra daug naujų miestų ir rajonų be jokių bažnyčių“.

Kardinolas, apibūdindamas bendrą padėtį Lietuvoje, teigė, kad „vyksta stebuklai“. Antireligijinė propaganda nyksta, kaip ir tikinčiųjų persekiojimas. Tikinčiųjų skaičius didėja, kyla

vedybų ir krikštynų skaičius bažnyčiose, kunigai yra net kviečiami į mokyklas dėstyti tikėjimo tiesas. Valdžios darbotyboje jie gali viešai be baimės pasisakyti esą tikintys.

Sudaro vieną tautą

Kalbant apie išeivijos lietuvių, kardinolas pareiškė, kad „mus žavi jo dėmesys Lietuvos reikalams ir mes norime, kad jų dėmesys nemažėtų, o pasireikštų visokeriopa parama“. Kardinolas yra ne kartą pasakęs, kad Lietuva ir išeivija sudaro vieną tautą.

Kardinolas yra gilias tikėjimo bei meilės žmogus, tuoj pastebė ji sutinkantys žurnalistai. Kardinolo gyvenimo filosofijos pagrindus sudaro kuklumas ir paprastumas. Jis ne kartą aiškino, kad kaip tikintysis, jis laiko savo tremties metus Nemuno Radviliškų upytina Dievo malone. Prisimindamas savo a.a. motiną, kardinolas įvertina jos išmintingumą jo negirti; daug bėdų iškyla pasaulyje, kai žmonės pamiršta savo tikrąjį tikslą ir pradeda ieškoti garbės bei turtų, kalbėjo kardinolas.

KALENDORIUS

Vasario 14 d.: Valentinas, Kirilas, Metodijus, Saulius, Saulė, Liliama, Vejūnas, Žynė.

Vasario 15 d.: Zygfriidas, Jurdanas, Alina, Girdenis, Faustinas, Jovita, Jurgita.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:49, leidžiama 5:21. Temperatūra diena 34 l., naktį 27 l.

Savaitgalio susitarimai
Paskutinės žinios praneša, jog

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

ARTIMO NAŠTOS LENGVINIMAS PERGYVENANT ŠALČIUS

„Kaž galiu kitam gero padaryti? Kaip aš galiu bent kiek palengvinti kieno nors našta – kiekvienas kasdien turime pagalvoti“.

JAV prezidentas
George Bush

Žiema atėjo ir vargai tūlam artimui priartėjo. Jūs lengvinti yra kiekvieno lietuvių kilniausioji užduotis, žmoniškiausioji specialybė, kuriai visi turime būti tinkamai pasirengę. Reikia nuolat galvoti, ar, kai žiema aštrėja, negresia artimui sušalimo pavojus.

Aršios žiemos metu sušalimas („hypothermia“) stipriai paveikia kai kurias kūno dalis. Todėl kuo nuodugniau jo padarinius suprassime, tuo geriau būsim pasirengę sušalusiems padėti.

Pensininką šaltis stipriau sukausto negu jaunąjį

Sušalus sumažta širdies elektrinis laidumas ir dėl to padidėja pulso nereguliarumas – atsiranda aritmijos. Sušalus dažnai pranyksta kosulio refleksas, dėl to dažnai supliūška plaučiai, pasidaro plaučių „atelectasis“ ir po to seka plaučių uždegimas („pneumonia“). Ir nesušalusiems pensininkams dėl kurios kitos priežasties atsigulus ligoninėn ir ten nesant kam juos vartoti, raginti giliai kvėpuoti, jie neatlaiko plaučiams supliūškusiems, prisidėjusiuose uždegimo. Taip dažnai pasibaigia gyvenimas, patekus ligoninėn dėl nulūžusio šlaunikaulio po paslydimo. Už tai dabar kiekvienas žiūrėkime, kur žengiam, kad išvengtume paslydimo ir parkritimo.

Visiems atsimitina, kad plaučių uždegimas senesniuose visai kitaip pasireiškia, negu jaunesniuose. Senesniems ta liga sukelia labiau bendro pobūdžio reiškinius ir jie dažnai nekarščiuoja. Jiems gali sumažėti sąmoningumas, taip pat ir temperatūra, atsirasti kvapo trūkumas ar vidurių skausmas.

O sušalus minėti simptomai dar labiau užsimaskuoja. Menkai ausuojant artėja pavojus per daug rūgšties kraujyje atsirasti („acidosis“). Toks stovis kenkia visam kūnui, ypač širdžiai ir kraujagyslėms.

Sulėtėjusi žarnų peristaltika (jų „bangavimas“, kurio maitas per jas varomas) gali išplisti ir sukietinti vidurius. Smarkiai sušalus gali apgesti kepenų ir kasos veikla. Sušalusiojo smegenyse sumažta kraujotaka ir pakinta sąmonė. Už tai visi sušalusiems talkinantieji turi žinoti, kad galima orientuotis kaip stipriai žmogus sušalo kreipiant dėmesį į tris dalykus: 1. sąmoningumą, 2. sumišimą ir 3. aiškumą.

Sušalimą perspėjantieji ženklai

Pradžioje sušalimo žmogus gali jausti šaltį, būti pavargęs ir bendrai nepatogiai jaustis. Tuojau po to žmogus netenka mažėjančios temperatūros jautimo. Proprogina sušalimui ima mažti sąmonė. Kai žmogų apleidžia drebulys, jis vis labiau nuvargsta. Tokį gali pikinti. Darosi sunku aiškiai galvoti. Atsiranda susimaišymas. Stipriai sušalus sunku išbudinti. Negydomas sušalusysis gali pereiti į komą; į tokį stovį, kada visiškai netenkama sąmonės ir neįmanoma išbudinti net stipriausiai jį jaudinant įvairiais jaudikliais.

Senesniai yra didesnis pavojus sušalti, negu jaunam

Pensininkui padidėja pavojus sušalti dėl senatvės sukeltų trejų kūno (fiziologinių) pakeitimų: 1. dėl sumažėjusio pajėgumo reaguoti į krentančią kūno temperatūrą, 2. dėl susilpnėjusio reflekso, kurio nuo šalčio susitraukia kraujagyslės, tuo taupant kūno šilumą, ir 3. dėl nusilpusio sugebėjimo drebtėti.

Štai devynios grupės žmonių, kurioms labiausiai gresia sušalimas ir kurie turi būti atidžiai saugomi nuo sušalimo:

1. Visi, kurių judesiai yra apriboti, 2. suliesėjusieji ir maži riebalų po oda turintieji; 3. sergantieji cukralige, pamažinta gūžio liaukos veikla („hypothyroidism“) ar kita medžiagos apykaitos („metabolism“) liga negaluojančieji; 4. imantieji psichiką veikiančius vaistus, pvz. phenothiazines, pastarieji gali dar labiau sumažinti drebulių galimybę, o drebulys yra naudingas – jis gamina kūnui šilumą per raumenų judesius; 5. silpnapročiai; 6. vieniši gyvenime; 7. alkoholikai; 8. neturtėliai; 9. daugiau kaip 75 metus amžiaus sulaukusieji.

Nepamirština įdomi tiesa, kad pensininkas, gyvenęs vidutiniame klimate, gali sušalti, atvėsus orui. Mediciniškoje literatūroje yra aprašyti faktai, kad Londone kur namai pilni skersvėjų, kur prastai kontroliuojama temperatūra, daugiau žmonių sušala, negu per pūgas leduotais keliais keliaudami.

Kasdien padarykite po bent vieną gerą darbą

Kiekvienas žinome tokį gimnastiką, draugą ar pažįstamą bei visai svetimą asmenį, kuris aršios žiemos mėnesiais būna priverstas neišeiti iš namų. Tokiam mes galime daugiopai padėti.

1. Patikrink namus dėl galimų pavojingų dalykų. Pažiūrėk, ar yra šildymo sistema, ar tvarkoje krosnis. Išmesk ar sutvarkyk visus daiktus, kurie padidina galimybę žmogui pargriuti: kilimėliai, slidžios grindys, šiukšlės... Padidink šviesą kambariye. Pažiūrėk, ar miegamajame nėra skersvėjo, ar pakankamai saugi lova. Geriau nenaudoti elektrinių apklotų, o jei kitaip neišeina, tai elektrinius daiktus reikia taip sutvarkyti, kad pensininkas nesudegtų ir namo nesudegintų dėl elektrinės netvarkos.

2. Pristatyk maisto reikmenis. Pažiūrėk, ar šaldytuvus yra pilnas maisto, kurio pensininkas pajėgs pasinaudoti. Jei asmuo negali išeiti maisto nusipirkti, sutvarkyk taip, kad pažįstamas jam ar jai nupirktų ir pristatytų maistą. Galima su krautuviem susitarti dėl maisto pristatymo į pensininko butą („store-to-door grocery delivery“).

Tiems, kurie negali sau paruošti maisto, prisieina pristatyti paruoštą maistą: „home-delivery service“ arba „Meals on



Antanas Keveža Alvedo pažmonyje Lietuvis sodyboje vaisių kompotu papildoma savo kūne skystųjų trūkumą ir tuo būdu rengiasi apsaugai nuo šalčio.

Nuotr. M. Nagio



Gail. sesuo Elena Perzinskienė Alvedo pažmonyje Lietuvis sodyboje praneša apie sveiką maistą kaip vieną priemonių apsaugoje nuo šalčio.

Nuotr. M. Nagio

Wheels“. Ligoninės bei valdžios įstaigos mieste taip patarnauija už didesni ar mažesni atlyginimą.

Pensininkui dažnai pasitaiko parvirsti. Žiemą toks virtimas yra ypač pavojingas, nes parvirtes žmogus gali lengvai netekti šilumos ir sušalti. Tegul draugas ar giminaitis padeda pensininkui paeiti leduotu, slidžiu taku.

Senesniji reikia dažnai aplankyti, pažūrėti ar viskas yra su juo tvarkoje. Jei randi jį ant grindų, patikrink, ar nelūžo klubikaulis. Įtardamas tokią nelaimę, šauk greitąją pagalbą. Jei toks asmuo nejučia skausmo, yra saugu jį pajudinti. Kitais atvejais, užklok kuo nors ir nepalik jo, kol atvyks greitoji pagalba.

Pagalba sušalusiems

Jei žmogus kūno temperatūra yra mažesnė negu 96 F laipsnių tas asmuo yra sušalęs turi šaukti greitąją pagalbą ir „hypothermia“. Tokiu atveju, atsargus atšildymas ligoninėje yra pats svarbiausias dalykas.

Kaip jau čia minėta, sušalimo stiprumą nurodo sušalimo orientavimas. Kreiptinas šaukti greitąją pagalbą ir dėmesys į neįprastą žmogaus elgesį: neaiškiai tariami žodžiai, nerangumas, sumišimas, lėtas alsavimas ir nereguliarus pulsas. Taip sušalusio per ilgai laiką negydant gali išsivystyti koma („coma“). Todėl tokiais atvejais reikia tuojau šaukti greitąją pagalbą ir ambulansą, kad nugabentų ligoninėn.

Išvada. Žmogus turi būti vertinamas pagal tai, kiek tiems patarnauja, o ne pagal jam patarnaujančių skaičių. Vienas šio krašto prezidentas reikalavo iš amerikiečių didesnio savam kraštui patarnavimo. Dabartinis prezidentas ragina visus pasipuošti bent vienu kasdieniniu geru darbu.

Ir mes lietuvių neatsilikime nuo geradarių: tiek daug mūsų tarpe yra vargstančių senesnių. Blogai, kai daugelio pirštai tik į save linkę. Blogiau, kad pajėgieji reikiamai nesiorganizuojaime padėti artimui reikale, ypač žiemos šalčių metu. Kiek daug senesniųjų pargriūna, atsinešdami pieno litrą į namus. O tokio parvirtdys, šiukšlės... Padidink šviesą kambariye. Pažiūrėk, ar miegamajame nėra skersvėjo, ar pakankamai saugi lova. Geriau nenaudoti elektrinių apklotų, o jei kitaip neišeina, tai elektrinius daiktus reikia taip sutvarkyti, kad pensininkas nesudegtų ir namo nesudegintų dėl elektrinės netvarkos.

Už tai stenkimes svarbiausius darbus pirmiausia atlikti: per kitam, ypač nepajėgiančiam mūsiškiui įvairiopą patarnavimą, jam laimingesnių dienų priartinimą, eikime patys sau gausinti laimingas dienas. **Pasišauktyti. Senior Patient, Premier Issue. January/February 1989.**

NUŠALUSIAM PAGALBA

Klausimas. Stiprokas nušalusios vietos prispaudimas su šilta ranka yra pagalba, bet trynimas su ranka ar sniegu yra tikrai žalingas, nenaudotinas. Paskiausi tyrimai nurodo, kad nušalusios vietos trynimasis gali joje sukelti gangreną – nušalusios vietos mirtį.

Nušalusių vietą uždenk vilnonu medžiaga ir visą žmogų apklok. Atvedus į vidų, kuo greičiau girdyk šiltu, naudingu skysčiu, ne degtine. Jei nušalus vieta dar šalta, įmerk ją į kūno temperatūros (90 iki 100 F), bet ne į karštą vandenį ar apsupk šiltomis paklodėmis. Atsargiai elkis su nušalusia vieta.

DRAUGĄ PAŽINSI NELAIMEJE

Šio dvidešimtojo amžiaus ir modernaus gyvenimo žmogui bus labai keistas toks straipsnelio pavadinimas. Šis posakis „Draugą pažinsi nelaimėje“ ir labai daug kitų yra kilę jau gana senais laikais, net šešiolikame amžiuje. Tokiu posakiu turi ne tik lietuviai, bet ir kitos tautos. Jų atsiradimo būdas yra labai paprastas. Kiekvienas toks posakis buvo sukurtas ne kolektyvo, bet vieno kurio gabaus asmens, suaugusio su plačių masių minčių ir jausmų pasauliu. Jie buvo sukurti tam tikru laiku ir tam tikroje vietoje, ir iš ten pradėjo savo kelionę po pasaulį. Jei tas posakis kitiems patiko ir buvo pasisavintas, tai jis plito toliau bendruomenėje, labai dažnai peržengdamas kalbines ribas tos tautos, kurioje jis kilo.

Visi tie posakiai vadinami patarlėmis arba priežodžiais. Patarlė apibūdinama šiaip: patarlė žmonėse prigijęs pastovios formos vaizdus posakis, išreiškias poetiška forma arba perkeltine prasme tam tikrą mintį, kurią daugumas laiko pamokoma arba atitinčią gyvenimišką tikrovę. Patarlė išreiškia gyvenimo patirties patvirtintą dėsni, kuris ne visados yra malonus ir pamokas. Kartais gali būti net nemoralus. Priežodis – liaudies išreiškimas, kuris pasitenkina tik paprastu palyginimu, bet nieko nemoko, yra nesudėtingas ir kiekvienam lengvai suprantamas, pvz. nusiminė, kaip žemę pardavęs. Net kalbininkams sunku nustatyti griežtą ribą tarp patarlės ir priežodžio. Todėl dažnai tą patį posakį vieni vadina patarle, kiti priežodžiu, o kiti priežodžiu. Patarlės apimtis yra platesnė, ji sudėtingesnė ir poetiškesnė.

Šis posakis, kurio užvardinau straipsnelį, yra, galima sakyti, priežodis, nes jis nieko nepamoko, o tik pasako gyvenimo tikrovę.

Kad šis posakis – priežodis yra teisingas, tą aš šia proga iš mano gyvenimo tikrovės

Nešildyk tos vietos su šilto vandens buteliais, lempomis. Neartink nušalusios vietos prie karštos krosnies, nes stipri šiluma pakenks.

Kai nušalusi koja ar ranka atšils, judink pirštus. Jei bus atsiradusios pūsles, neliesk jų. Jei reikės nušalusį žmogų transportuoti, ant nušalusios vietos uždek sterilų, plačiai apimantį tvarstį, tik tada apauk batus ar muftą.

Jei žmogus ilgai buvo šaltyje ir jo kvėpavimas sustojo, daryk dirbtiną alsavimą. Tuojau tokį nešk į šiltą kambarį. Kuo greičiau šildyk jį šiltomis paklodėmis ar merk į šiltą, bet ne karštą vandenį (78-82 laipsniai F). Kai atkus, girdyk karštu skysčiu. Gerai nušluostyk kūną, jei buvo atšildomas šiltame vandenyje.

Kaip visur, taip ir čia, svarbiausias dalykas yra apsauga nuo sušalimo ir nušalimo. Kai esi nuvargęs ar nesijauti gerai, venk šalčio, ypač šalto vėjo. Apsirenk šiltai, ypač kojas (dvigubos kojines), pirštus ir ausis. Jei jauti šalant kurią dalį: glausk prie šilto kūno, daugiau apdenk, judink kojų ir rankų pirštus. Nerūkyk, negerk alkoholinių gėrimų. Jei negali kitaip, tai nors šalčių metu ir trumpai prieš išeinant į šaltį tu abiejų glogybių venk. Neteislingai kalba tas, kuris tvirtina, kad alkoholis šildo. Taip elgiantis, šiais metais ne vieną mūsiškis neturėtų netekti ausies ar kitos kūno nušalusios dalies bei gyvybės.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiuniami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatasko. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

PARDUOS LIGONINĖ

Nustatyta, kad bankrutavusios Provident ligoninės pardavimo diena bus kovo 16.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

MAŽINS STIRNŲ SKAIČIŲ

Lake apskrity yra apie 70 stirnų. Nuspręsta jų skaičių sumažinti iki tuzino. Bus didesnė laisvė medžiotojams...

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURG SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplešusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
Amber Chiropractic
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5636 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1188;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2484 W. 71st Street
434-2123
Pirm 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbama lietuviškai
6185 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6185 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

KOLCHOZAI AKLAVIETĖJE

„Per keturiasdešimt metų mes kaimą pavertėme kažkokių neaiškių pramonės padalinu. Nebėra to sudvasinto savo legendomis ir pasakomis, savo skambiomis dainomis garsaus mūsų kaimo. Kaimo dvasinumą sumynėm ir sutrypėm planingai... Jau taip pasidarė, kad žmogui prie žmogaus prieiti baisu, kad tik neapsauktų, neapreiktų, kad tik nepradėtų mokytį. Visai kaip mano jaunystėje būdavo dvare – porino senukas“. Šitaip savo pokalbyje su žurnalistu V. Staniliu kolchozus vertina rašytojas Vytautas Petkevičius (gimęs 1930 m., partietis nuo 1951 m.). Jūdvių pasikalbėjimas paskelbtas „Valstiečių laikraštje“ (Nr. 10, 1989).

Toliau rašytojas, pasiremdamas pokalbiais su kolchozininkais, nurodo, kad, jų žodžiais, „buvo surasta nauja baudžiava, visiems jau nusibodo tas jėga primestas visagalis kolektyvas“. Jis aiškina, ko nori kolchozininkai: „Duokit ramiai numirti! Štai ko nori senas kaimo žmogus iš savo dabartinės valdžios. Bet ir mirti jam ramiai negalima. Kiek popierių, kiek pažymų, kiek leidimų ir visokių vargų reikia atlikti... Kai apsidairom, net širdis ima pykti: ten nuskubėta, sutrypta, ten nieko nepadarėta, sujaukta. O juk viskas prasidėjo nuo to, kad mes atėmėm iš darbo žmogškieji orumą, sunaikinome jo dvasingumą, moralę, sugriovėme senus pamatus, ant kurių klojosi jo visos gyvenimas. Neliko pagarbos tėvams, žemei“.

Taigi kolchozai, kaip rašo V. Petkevičius, atsidūrė kryžkelėje. Tik kazin ar taip? Prie kryžkelės dar yra išeitis – galima surasti ir teisingą kelią. Tad tiksliau gal būtų „aklavietėje“, iš kurios nėra išėjimo: negalima nei pirmyn važiuoti, nei atgal pasukti.

V. Petkevičius teigia: „Reikia kaimo žmogų pagaliau išvaduoti iš materialinės ir dvasinės baudžiavos“. Šiam klausimui išspręsti esą siūloma „šeimyninė ranga“. Kitais žodžiais tariant, kolchozininkas gali iš valstybės (kolchozo) išsinuomoti žemės sklypelį, jame auginti javus ar galvijus ir vaisius perduoti valstybei. „Bet juk tai pavalkai, i kuriuos žmonės patys sulgi. Dieną naktį kriokis, tąsysis su kiaušėmis, veršiais, nei saulės šviesos matys, nei knyga skaitys. Nes reikiantių ūkiuose yra daugiau, negu dirbančių“.

Šiuo metu visa Sovietų S-ga pergyvena didžiulę ekonominę krizę. Iš okup. Lietuvos mus pasiekiančiuose laiškuose teigiama, esą „Pinigų mes turime pakankamai ir tai todėl, kad neturime ką pirkti – parduotuvės tuščios“. Kad tai yra tiesa, liudija ir V. Petkevičius, dabartinius laikus prilygindamas prie sunkių pokario metų: „Po karo degtinės buvo kaip vandens, nes pinigais buvo bevertis. Tokiu tas pinigais tampa ir šiandien. Todėl žmogui reikia turėti kažkokią pastovią vertybę. Butelis, dešrigalis, lašiniū paltis vėl tapo mūsų ekonominiu stimuliatoriumi ir varikliu. Dėl to kaimiečio mes neturime kaltinti, nes viską jam primetėm iš viršaus. Buteliai vėl yra ypatinga svarbą igijo pačiuose aukščiausiose viršūnėse. Jeigu kaimo moterytė neturi butelio, vadinasi ji nieko neturi. Vėžu aš senus kolūkiečius beveik kas sekmdienį į turgų, tai jie sau tyliai už mano nugaros ir pasiskaičiuoja: – Butelį brigadininkui, kad prie arų nekibtų, butelį trakto-

rininkui, kad arus išdirbtų, kad stogą pataisytų, kad mašiną duotų. Ir vežasi jie tuos butelius kaip kokį didžiausią turta ir giriasi man, „sielū inžinieriu“: Kad ir brangu, ale dabar darbai nebestovės vietoje. Butelis tapo žmogaus triušo įvertinimu. Ir šito mes greitai neišgyvendinsime“.

Taigi kolchozai bei sovchozai tikrai yra aklavietėje. Kitur Rusijoje, vadinamose „nejuodžemio žemėse“, yra dar daug blogiau. Užtat rusai ieško naujų gyvenamųjų vietų, būriais emigruoja į Pabaltijo kraštus. Valdžia juos proteguoja ir butus teikia be eilės.

Yra blaivių balsų ir iš pačių kolchozų vadovų tarpo. Tai Surdegio kolchozo pirmininkas Gintaras Dundulis „Valstiečių laikraštje“ (Nr. 10, 1989) pripažįsta, kad „serga mūsų kaimas. Valstiečio sukurtą produkciją paima kažkieno sukurtas planas. Tokį reiškinį seniau vadino paprastu lietuvišku žodžiu: duoklė. Matome, situacija šiandien kaime kol kas artimesnė praeičiai, negu dabarčiai. Skirtumas gal tik toks, kad kumetis, atidirbęs dvare, traukdavo išlėtis, o darbštieji mūsų kolūkiečiai, grįžę iš laukų ir fermų, dar plūša asmeniniame ūkyje. Nuvaryti nuo žemės žmonės tarsi atžagariomis rankomis dirba kolūkyje. Nutolę nuo žemės, jie išmoko gerti ir vogti... Ar neatėjo laikas tarp kitų būsimųjų paminklų pastatyti paminklą taip pat Lietuvos žemdirbiui – tiek kentėjusiam, tiek nugalėjusiam“. G. Dundulis siūlo grąžinti valstiečiams iš jų Stalino laikais atimta žemę, nes kolchozų našumas negalimas vien jau dėlto, kad „mūsų ūkinį mechanizmą varžo ar ne 13,000 instrukcijų. Daugoka!“

Tačiau kolchozus panaikinti nelengva. Pirmiausia, pagal visas Sovietų konstitucijas, visa žemė yra visasąjunginė, t.y. Maskvos, ne sovietinės Lietuvos ir jos žmonių nuosavybė, o Maskva jos žmonėms neduos.

Tame pačiame „Valstiečių laikraštje“ (Nr. 10) paskelbtas įdomus laiškas redakcijai, kurį pasirašė trys Šiaulių rajono kolchozų vadovai. Jie aiškina, kad dabar Lietuvoje „pasigirsta balsų, net labai kategoriškų, dėl kolūkių likimo. Kalbėtojai, dažniausia miestiečiai, norėtų kaip galima greičiau igyventinti dekoloktyvizaciją kaime“, taigi kolchozų panaikinimą. Tačiau, kaip nurodo minėti vadovai, „realus kaimo gyvenimas leidžia teigti, kad ne taip jau daug turime žemdirbių, kurie entuziastingai veržtųsi į šeimos ūkį ar nuomą. Kai kuriuose kolūkiuose tokių iš viso nerasime... Gal viena kita šeima persikeltų iš miesto. Kol kas miestiečiai neskuba. Paskelbus vyriausybinių nutarimų, leidžiantį miestiečiams įsigyti tuščias sodybas kaime, tuščių sodybų mūsų rajone nesumažėjo“. Pagaliau, esą sunku ir įsikurti: trobesiai apgriuve, nėra jiems pataisyti medžiagų, nėra kelių, elektros, inventoriaus, arklų žemei įdirbti, o kombainas kaštuoja dešimtys tūkstančių rublių.

„Taigi, masinis kolūkių likvidavimas šiuo metu, mūsų giliu įsitikinimu, yra neįmanomas. Tai visiškai sužlugdytu mūsų žemės ūki“. Minėti trys kolchozų vadovai nepateikia konkrečių siūlymų klausimui išspręsti. Taigi kolchozai buvo ir tebėra aklavietėje.

b. kv.

LAUKTI IR NIEKO NEDARYTI BŪTŲ NUSIKALTIMAS

Pasikalbėjimas su Lietuvos generaliniu konsulu Vaclovu Kleiza

– Šiais metais sukanka 65 metai nuo įsteigimo Lietuvos konsulato Chicagoje. Ar šia sukaktį manote išskirtiniu būdu atžymėti? Jeigu taip, tad kada ir kokia programa?

– Specialios programos sukaktčiai prisiminti neplanavome, nes pas mus ir taip yra sukaktių bei minėjimų inflacija. Kadangi konsulato istorija mažai žinoma, šio dienraščio puslapiuose yra atspausdinti pasikalbėjimai su dviem buvusiais konsulais: Antanu Kalvaičiu ir Josefina Daužvardiene. Tas, tikime, inėš daugiau šviesos į konsulato praeitį ir bus medžiaga mūsų konsularinės tarnybos istorijai.

– Pradėjote ketvirtuosius darbo metus, vadovaudamas Chicagos konsulatui. Sakykite, kokius sunkumus sutikote naujame diplomatiname poste, kokios lydėjo sėkmės ir rūpesčiai?

– Kaip kiekviename naujame darbe, taip ir šiose pareigose truko laiko apsisprasti, pilnai susipažinti, atrasti savo modus operandi. Įžengus į ketvirtuosius metus, jaučiamės tvirčiau ir aiškiau apsiimtame darbe. Malonu, kad visuomenė pozityviai žiūri ir vertina konsulato darbą, veiklą. Mūsų diplomatinės tarnybos atstovai-kolegos savo patarimais bei talka lengvino pareigų atlikimą. Ypatingai daug paramos susilaukėme iš savo pirmtakės J. Daužvardienės, už ką jai ir visiems čitiems esame labai dėkingi.

– Kokius tiesioginius darbus konsulatas atlieka dabar?

– Tie darbai ribojasi trimis sritimis. Pirmoji įvairūs tiesioginiai patarnavimai ir techniški patarimai tiek Lietuvos piliečiams (o jų dar turime), tiek kitiems įvairios dokumentacijos sudaryme, išvertime, tvirtinime ir panašiai. Antroji, informacijos apie Lietuvą telkimas, organizavimas ir atsakinėjimas į daugelį prašymų bei užklausimų, kurių kiekvieną savaitę gauna konsulatas. Be to, nuolatinis įvairios spaudos sekimas ir, reikalui esant, reagavimas į netikslią informaciją apie Lietuvą arba padėkiojimas už teigiamus vertinimus. Trečioji, konsulatui atstovavimas sveiktinčių ir savųjų tarpe.

JURGIS JANUŠAITIS

Paskutiniu metu pagausėjo susidomėjimas Lietuva, ką rodo dažnesni pasikalbėjimai su šio krašto spauda bei gauseni kvietimai kalbėti amerikiečių organizacijoms.

– Kokia Jūsų nuomonė, žvelgiant ir vertinant dabartinius įvykius okup. Lietuvoje, ir kokia ateitis laukia kovojančios lietuvių tautos?

– Įvykiai mus visus stebina, džiugina, drauge keldami rūpesčių ir abejones. Kiekvienas, kad ir mažiausias tautos žingsnis laisvės kryptimi yra sveikintinas ir reikšmingas. Apie ateitį sunku spręsti, nes įvykiai Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje, aišku, pavergtose, dažnai keičiasi ne savaitėmis, bet dienomis. Šiandien turime daug intelektualų, kūrėjų, stiprių asmenybių, kurios stovi tautinio atgimimo priekyje Lietuvoje. Jie turi tautos pasitikėjimą. Tauta, užsigrūdinus ilgos priešpaudos naktį, planingai tiesia savo ateities kelią. Viltį stiprina ir tai, kad Lietuvos jaunimas labai jautriai dabartinius įvykius priima ir juose aktyviai dalyvauja ir reiškiiasi.

– Žvelgiant iš diplomatinio posto, kokia turėtų būti lietuviškosios išeivijos laikysena ir kokia kryptimi turėtų eiti mūsų veiksmų veikla?

– Išeivijoje reikia daugiau išminties, kantrybės, santūrumo tiek ryšiuose su tauta, tiek savo pasisakymuose ir įvykių analize. Reikia daugiau klausytis, ką mums kalba tauta, o mažiau patiems kalbėti. Ne visur ir ne visada parodomas sveikas padėties supratimas. Čia gal ir yra tas skirtumas tarp mūsų ir tautos, kad, laisvėje išaugę, kartais per daug laisvai ir emociškai ir viską reaguojame. Iš kitos pusės, pas mus pasirodo baimė ten, kur jos tikrai nereikia, nes čia niekuo nerizikuojame. Tauta rizikuoja visa savo egzistencija.

Dabarties laikotarpį nereikėtų pamesti kelio dėl takelio. Daugiau kaip 40 metų užsiangažavę laisvos ir nepriklausomos Lietuvos idealui, šiandien neturime teisės pradėti ieškoti kompromisų, nors prašėmėmės momente jie gali atrodyti ir patrauklūs. Išeivijos tikslas ir pozicija turi būti aiški

– siekti pilnutinės laisvos ir nepriklausomos Lietuvos. Čia tektų priminti tą aiškų faktą, kad Vakarų pasaulyje teisiškai Lietuva niekad nebuvo pripažinta Sovietų Sąjungos dalimi. Mūsų kovos esminis pagrindas yra teisinis bei moralinis. Jo atsisakyti dabar negalime.

– Lietuvių Bendruomenė, atrodo, aiškiai pasuko bendradarbiavimo su kovojančia tauta kryptimi. Organizuojami pagalbos Lietuvių fondai. Ar šis pasirinkimas, Jūsų nuomone, geras?

– Nemančiau, kad Lietuvių Bendruomenė pasuko nauja kryptimi. Jos veikla visuomet buvo artimame sąlytyje su kovojančia tauta, tik sąlygos ir aplinkybės neleido to pilnai konkretizuoti. Kaip sunku matyti ateitį, taip sunku spėti, kuris kelias, kuris pasirinkimas yra tikslesnis. Bandyti ir ieškoti naujų kelių, išbandyti visas galimybes yra būtina. Klaidinga būtų nieko nedaryti, pasitenkinant senais metodais, ir teisintis, jog nežinome pakankamai visų aplinkybių. Aplinkybės bus visiskai aiškios tik tada, kai Lietuva atgaus savo laisvę. Bet laukti ligi tol ir nieko nedaryti būtų nusikaltimas. Turime sutikti su realybe, kad ne visi bandymai, ne visi ryšiai bus sėkmingi ir pasiekę tikslą. Bus nepasiekimų, bus nusivylimų, ne visuomet mūsų parama pasieks jai skiriamą tikslą, bet tik dėl to atsisakyti veiksmo būtų netikslu. Tik svarbu, kad ieškijimas ir bandymas tautai padėti derintųsi su mūsų pagrindinio tikslo siekimu.

Iš darbų yra įsijungusios jau ir kitos organizacijos bei pavieniai asmenys. Lietuvių Bendruomenė šioje srityje, manau, jokio monopolio sau nesisavina, bet, kaip pagrindinė išeivijos jungtis, jaučia atsakomybę tame darbe aktyviai ir pozityviai veikti.

– Jūsų, kaip konsulo, santykiai su kitų valstybių konsulais, reziduojančiais Chicagoje?

– Chicagoje yra 64 konsulatai. Beveik su visais artimai bendradarbiaujame esamų sąlygų ir aplinkybių ribose. Kaip visur gyvenime, taip ir čia su vienais santykiai šiltesni ir artimesni, su kitais daugiau



Vaclovas Kleiza, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje.

formalūs. Paskutinių mėnesių įvykiai Lietuvoje ir konsulų tarpe randa didesnį atgarsį bei susidomėjimą mūsų byla ir bendrai konsulato veikla.

– Jūsų santykiai su mūsų veiksniais ir diplomatine tarnyba?

– Su visais lietuviškais veiksniais, institucijomis ir organizacijomis palaikome artimus ir draugiškus ryšius. Gyvenant Chicagoje, kur tokia gausi mūsų veikla, ne visuomet pajėgiame visus kvietimus ir prašymus patenkinti. Norime užtikrinti, kad tas įvyksta tik dėl žmogškiejų jėgų ribotumo ir laiko stokos. Dabar pilnai suprantame gen. konsulės J. Daužvardienės žodžius, kai, perėmus pareigas, ji pastebėjo, kad daugiausia laiko atima gyva ir plati Chicagos lietuvių veikla. Ji tuomet mums parodė savo vienerių metų kalendorių, kuriame buvo daugiau kaip 160 įsipareigojimų.

– Kaip vertinate lietuviškosios išeivijos veiklą aplamai?

– Vertinimą noriu palikti istorijai. Džiaugiamės jos platumu, gyvastingumu, pastangomis išlikti ištikimais sau ir

savo tautai. Didesnis jaunimo susidomėjimas lietuviškais reikalais, kam, aišku, įtakos turi įvykiai Lietuvoje, teikia vilčių ateičiai. Pats faktas, kad Chicagoje jau turime du veiklos centrus, Jaunimo centrą ir naujajį Lemonto židinį, rodo, jog nesiruošiamo poilsui, bet su naujais užsimojimais ir pasitikėjimu žemgime ir prieki.

– Tad sia proga Jūsų pageidavimai visai lietuviškajai išeivijai?

– Nepraradant platesnės perspektyvos, visais būdais talkinti tautai jos pastangose atgauti laisvę. Savo veikloje siekti gilumo, kokybės, o nepasitenkinti tik platumu, pavištiniskumu. Planingiau koordinuoti veiklą, ypatingai kultūrinėje srityje, atsivėlginant į faktą, kad dabar susidaro didesnės galimybės mums pajusti, pamatyti ir išgirsti tuos kūrybinius pradus, kurie išaugo ir subrendo pavergtose tautoje.

– Malonų pokalbį su Lietuvos generaliniu konsulu Vaclovu Kleiza baigiame. Dėkojame jam už atvirą, tvirtą, aktualų žodį, vertinant dabar tautoje vykstančius įvykius ir išeivijos laikyseną.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

116

– Žvalgai, į bokšteliu! Visi ant denio!

Sudėjęs į vieną tris gervės rankenas, Dagoo, jomis pliekdamas į nosgalio denį, sukėlė tokį pragarišką triukšmą ir pažadino miegančius jūreivius tartum paskutinio teismo dieną. Jie žaibiškai pasirodė ant denio ir su drabužiais rankose.

– Ką matote? – suriko Ahabas, pakėlęs veidą į viršų.

– Nieko, nieko, ser! – iš viršaus pasipylė atsakymai.

– Iškelkite bram burę ir „varnas“ aukštai, apačioje ir iš abiejų pusių.

Iškėlus visas bures, Ahabas atrišo virvę, skirtą jam užkelti į didžiojo stiebo bokštelių ir, kai netrukus jau buvo keliamas ir viršų, vos padaręs du trečdalius kelio ir aštriu žvilgsniu tirdamas horizontą tarp apatinės didžiojo stiebo ir ketvirtos tiesiakampės burių, žuvėdros balsu suriko!

– Ten pučia! Ten pučia! Jo kupra tartum sniego kalnas! Tai Siautulingasis Dikas!

Įsiliepsnoję nuo to riktelėjimo, kurį tuojau pakar-

tojo trys sargybiniai bokšteliuose, vyrų ant denio puolė prie takelėlio pažūrėti į garsųjį banginį, kurį taip seniai persekiojo. Ahabas pasiekė savo stebėjimo vietą, keletą pėdų aukščiau už kitus žvalgus. Taštas stovėjo truputį žemiau, kad jo galva buvo beveik po Ahabo kulnu. Nuo tos aukštumos, kokios mylios atstume, pamatė banginį, kuris su kiekvienu bangos persirirtimu parodydavo aukštą, žvilgančią kuprą ir reguliariai svaide į orą begarsį čiurkšlį. Prietaringiems jūreiviams atrodė, kad tai tas pats čiurkšlys, kurį kadaise matė mėnesienos šviesoje Atlanto ir Indijos vandenynuose.

– Ir niekas jūsų ankščiau jo nepastebėjo? – riktelėjo Ahabas į aplinkui jį ant karčių stovėjusius žvalgus.

– Aš jį pamačiau beveik tą pačią akimirka, kai ir tamsta, kapitone. – ir riktelėjo – atsakė Taštas.

– Ne tą pačią akimirka, ne tą pačią, ne. Likimas aukso moneta skyrė man. Tik aš pirmas, niekas iš jūsų negalėjo pamatyti Baltojo Banginio!... A! Jis pučia, pučia – ten pučia!... Vėl! Vėl! – šaukė letu, metodišku ir ritmišku balsu, pritaikytu prie gerai matomų, kas kartą vis ilgesnių banginio čiurkšlų.

– Tuoj paners! Nuimti „varnas“ ir apatines tiesiakampes bures! Misteri Starbuckai, paruošk tris valtis! Atsimink mano įsakymą: pasilik ant denio ir valdyk laivą. Vairininke, kreipk į vėją. Taip! Žmogau, ramiai, ramiai! Matyti uodega! Ne, ne, tai tik šešelis vandenyje! Ar jau paruoštos valtys? I valtis! I valtis! Starbuck, nuleisk mane, nuleisk, greičiau, greitai! – Ir erdvė nusileido ant denio.

– Kapitone, jis tiesiai drožia pavėjine puse! – suriko Stubbas. Visiškai tiesiai nuo mūsų. Jis dar negalėjo matyti mūsų laivo!

– Nutik, žmogau! Prie irklų! Pasukti pavėjui! Sustabdyti laivą, sustabdyti! Taip! Gerai! I valtis! I valtis! Greitai visos valtys, išskyrus Starbucko, buvo

(Bus daugiau)



Atlikę literatūrinę popietę Kr. Donelaičio minėjime Detroito. Iš kairės: Liūda Rugienė, Vytautas Ogilvis, Genutė Palaikiene, Jūratė Pečiūrienė ir Elena Zubrickienė.

Nuotr. Algio Rugieniaus

GYVENIMO AUDROMS IŠVERTUS STULPĄ VIENĄ

Liūtas Grinius 1927.10.02 – 1989.1.18

Kiekvieną kartą skaudžiai išgyvename, kai iš mūsų skaičiaus į amžinybę iškeliauja dar vienas viengentis. Tačiau Liūto Griniaus mirtis buvo tokia staigi, tokia nelaukta, kad dar ir šiandien sunku save įtikinti, kad jau daugiau niekada jo nebematysime lietuviškuose suvažiavimuose, mūsų organizacijų posėdžiuose nebegirdėsime jo taiklių pastabų, o mes varpininkai nebekursime naujų bendrosios veiklos planų ir nebesidalinsime bendrais lietuviškais rūpesčiais. O dar vos tik prieš kelias savaites taip artimai bendravome paskutiniame VLIKo seime Bostone ir nuosirdžiai keitemės mintimis, aptardami paskutiniuosius įvykius pavergtoje Lietuvoje. Ir štai ant rašomojo stalo dar guli Liūto neatsakytas laiškas, kurį gavau jo mirties išvakarėse.

L. Grinius mus apleido pačiame savo amžiaus pajūgume ir kaip tik tuo metu, kada jo jėgos, gyvenimiškoji patirtis ir intelektualus visai lietuviškai visuomenei yra taip reikalingas ir sunkiai pakeičiamas.

Liūtas mirė Washingtono, sulaukęs vos 61 metų. O jo šviesios atminties tėvas Kazimieras buvo kaip tik tokio amžiaus, kai Liūtas Kaune gimė.

Nuo pat vaikystės Liūtas buvo labai prisirišęs prie savo tėvo ir žavėjosi jo didele asmenybe. Dar mažas būdamas, veik kasdien vaikščiodavo Kauno parkuose drauge su juo ir jėmiai klausydavo jo pasakojimų. Nors tada dar jis ir negalėjo suprasti tėvo visų išgyvenimų, tačiau jį stebino, kad veik visi praeiviai jį pažino ir reikė išorinė pagarba.

Lietuvą užgriuvus okupacijai siaubas, kai Liūtas vos buvo pradėjęs lankyti gimnaziją. Tautos nelaimės skaudžiai palietė ir Grinių šeimą. Buvusio Lietuvos prezidento įtaką lietuviškoje visuomenėje tuojuo pajuto tiek bolševikų NKVD, tiek nacių gestapas ir privertė jį slapstyti. Jaunam Liūtui teko globoti savo tėvą ir jį guosti nusiminimo valandose.

Visa ši siurpi tuometinio gyvenimo kasdienybė labai greitai subrandino Liūto asmenybę ir suformavo jo tvirtą charakterį. Iš savo tėvo jis paveldėjo tėvynės ir savos tautos meilės jausmus ir laisvės ilgesį. Nacių okupacijos metais jis, net nepasitaręs su tėvu, įsijungė ir lietuviško pogrindžio veiklą. Sukūrė slaptą gimnazijos draugų kovos būrelį ir jam vadovavo.

Kartą tėvas netikėtai užtiko jį spausdinant jau trečią slaptą

JONAS DAUGELA

laikraščio „Jaunime, Būdek“ numerį. Jis jo nesudraudė tik pasakė:

— Anksti tu pradėjai eiti pavojingų kelių...

Bet eidamas tuo pavojingų kelių, jis suformavo savo varpininko pasaulėžiūrą ir sekė „Varpo“ sukurtomis tradicijomis, kurias visą gyvenimą pomesėjo ir dr. V. Kudirkos bendralaikis ir pasekėjas jo tėvas.

Užbaigęs Vokietijoje gimnaziją, atvyko į Ameriką. Tuo metu jau Liūto tėvas buvo perkopęs aštuntąjį gyvenimo dešimtmetį ir buvo jau gerokai gyvenimo vargū ir ligų išvargintas. Tad Liūtui teko ne tik pagelbėti motinai jį globoti, bet ir rūpintis šeimos išgyvenimu. Tačiau, nepaisant viso vargingo gyvenimo, jis veik vien savo jėgomis, motinai tik šiek tiek pagelbstint, užbaigė aukštuosius inžinerijos mokslus, sukūrė puikią lietuvišką šeimą, užaugino ir išmokslo dvi dukras ir du sūnus.

Iki pat mirties ejo atsakingas pareigas JAV karo laivyno tarnyboje. Profesiniame darbe buvo labai vertinamas ir atžymėtas keliais žymenimis. Iš savo srities yra paskelbęs šios šalies spaudoje eilę straipsnių.

Tačiau lietuviškajai išeivijai lieka neužmirštama L. Griniaus visuomeninė – tautinė veikla.

Nuo pat vaikystės buvo veiklus, darbštus ir pareiingas lietuviškų organizacijų veikėjas. Pradžioje įsijungė į skautų brolijos veiklą. Vadovavo keliems padaliniais ir skautų stovykloms. Vėliau padėjo suburti lietuvių akademikus į lietuvių studentų sąją ir buvo tos sąjungos pirmininkas.

Tikėdamas „Varpo“ idealų pranašumu, įsijungė į Lietuvos Valstiečių liaudininkų judėjimą ir buvo nuolatinis šios sąjungos atstovas Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo K. t. e. Daugiau nei 10 metų buvo VLIKo valdybos vicepirmininkas ir nėra praleidęs nė vieno VLIKo seimo. Seimuose visada drąsiai reišė savo nusistatymą, gynė savo pasiūlymus ir, daug kartų pirmininkaudamas seimo nutarimų komisijoms, yra paruošęs reikšmingų nutarimų – rezoliucijų.

1985 m. bendromis pabaltiečių jėgomis buvo suorganizuotas Sov. Sąjungos teismas Kopenhagoje, pabaltiečių jėgoms išvyka į Baltijos jūrą ir jaunimo politinis saskrydis Švedijoje. L. Grinius buvo vienas pagrindinių šių įvykių iniciatorių, atliko daug parengiamųjų darbų ir pats aktyviai visuose parengimuose dalyvavo. Visi šie įvykiai patraukė Europos viešosios opinijos dėmesį ir liko plačiai atžymėti spaudoje. Tai buvo vienas reikšmingesnių

VLIKo darbų. Jo pasisekimui L. Grinius padarė didelį asmenišką įnašą.

Jis buvo giliai įsitikinęs VLIKo veiklos nepakeičiama reikšmė lietuvių tautos išsilaisvinimo kovoje. Lietuviškojo spaudoje yra pareiškęs: „...joks vienetas per tiek metų nebuvo tiek pastovus savo ištikimybėje Lietuvai ir lietuvių tautai, kaip VLIKas. VLIKo specializacijai ir atliekamam darbui dar niekas neprilygo... Jis galėtų dar daugiau atlikti, jeigu būtų ne vien kritiku, bet ir daugiau nuosirdžių ir pasišventusių talkininkų“.

Paskutiniu metu L. Grinius labai rūpinosi surasti kelius, kuriais į VLIKo veiklą atžygiuotų daugiau jaunesniųjų ir dalyvautų bendroje politinio darbo talkoje. Šias mintis ir konkrečius pasiūlymus jis kėlė ir paskutiniajame VLIKo seime Bostone. Tačiau staigi mirtis nutraukė šias gražias pastangas, bet gal kas nors ateityje pasinaudos jo mintimis ir pasiūlymais.

L. Griniaus tėvas savo laiku Lietuvos Valst. liaud. sąj. atstovavo Tarptautinėje Ūkininkų sąj. („Žalioji Internacionala“) ir buvo žymus šio internacionalo veikėjas. L. Grinius paskutiniu metu darė visas pastangas atgaivinti šią tarptautinę organizaciją. Jis užmezgė nuolatinį ryšį su internacionalo veikėjais Europoje ir JAV. Šią vasarą Europoje įvyks

internacionalo visuotinis suvažiavimas. L. Grinius buvo numatytas išrinkti „Žaliojo Internacionalo“ prezidentu.

L. Grinius mirė veik tą pačią dieną, kai prieš 100 metų pasirodė Tilžėje atspausdintas pirmasis „Varpo“ numeris – tad mirė vos tik sukaktuviams „Varpo“ metams pasidėjus. Mes visi Liūto bendraminčiai galime drąsiai visai gyvenamajai aplinkai paliudyti, kad jis per visą savo, palyginamai trumpą, gyvenimą, buvo ištikimas didžiųjų „Varpo“ idealų pasekėjas ir tvirtai tikėjo, kad tik demokratijoje gali pasireikšti tautų ir atskiro asmens genijus ir tik demokratinė santvarka gali laiduoti tautos laisvę ir patikinti jai gerovę.

Tą nepalaužiamą tikėjimą Liūtas Grinius paliko mums, kad mes jį perduotume priaugantioms lietuvių tautos kartoms.

ARKIVYSKUPIJOS LAIKRAŠČIO NAUJAS VARDAS

Chicago arkivyskupija pradėjo leisti nauju vardu laikraštį, pavadintą „The New World“.

AUTOMOBILIŲ PARODA

Didžiulė tarptautinė automobilių paroda McCormick parodo rūmuose, atidaryta vasario 11 d., tęsis iki vasario 19 d. Atidaryta nuo 11 ryto iki 11 v. nakties.

A.†A.

Dr. ALFONSUI AŽUBALIUI

mirus, reiškiamė nuosirdžią užuojautą jo žmonai GENOVAITEI bei dukrai DALIAI su šeima ir kartu liūdimė.

H. Vygantienė
M. Vygantas su šeima
V. Vygantas su šeima

A.†A.

ADELEI KVITIENEI

staiga mirus, jos vyrui JONUI reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

Alexandra ir Pranas Kraujaliai
Mary Lou ir Walter Lastauskai
Laimutė ir Michael Alvarado
Albina Markus
Petras Žiaukas
Elizabeth Brus

A.†A.

PETRUI JOSIUKUI

Lietuvoje mirus, jo dukrą DANUTĘ ir žentą ALFONŠĄ ARLAUSKUS ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

M. Balčiūnienė
D. A. Dulaičiai
A. G. Čekauskai
S. Estkienė
A. B. Nakai
A. J. Nakai
Sunny Hills, FL

J. O. Peleckiai
J. S. Ratnikai
A. D. Vėlavičiai
J. A. Vyšniauskai
A. E. Žalkauskai
J. V. Zubavičiai

Brangiam vyrui,

A.†A.

POVILUI ABELKIUI

mirus, didžiame liūdesyje likusią žmoną SIGUTĘ, dukrą BIRUTĘ, sūnus POVILĄ ir TOMĄ bei visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Ada ir Pranas Sutkai

Mylimai Mamytei

A.†A.

MAGDALENAI

Lietuvoje mirus, gerbiama mūsų Floridos Lietuvių klubo buvusį ilgametį pirmininką ALBINĄ KARNIŲ ir jo šeimą bei visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

K. Vaičiaitis
J. Kirtiklis
A. Aleksiejūnas
J. Gerdvilienė
S. Kreivėnas

A. Krulikiene
A. Kaselis
J. Balnius
A. Grabauskas
M. Kuchelema
J. Švedas

St. Petersburg, Fl.

A.†A.

BRONIUI KASAKAIČIUI

mirus, dr. BIRUTEI KASAKAITIENEI nuosirdžiai užuojautą reiškia.

Illinois Lietuvių gydytojų
ir odontologų draugija

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai – 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas – 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĒVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas – 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas – 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

A.†A.

LIŪTUI GRINIUI

staiga mirus, jo žmona NIJOLEI ir visai šeimai reiškiamė gilią užuojautą.

Mokslo draugai:
Aldona Kavaliauskaitė-Žmuidzinienė
Dr. Zigmas Brinkis
Vytautas Tamošaitis

Mielai

A.†A.

JULIJAI GRIKINAITEI

mirus, jos brolių TELESFORĄ GRIKINĄ, jo dukrą ANGELEŠ su šeima, sesers sūnų RIMTAUTĄ DABŠĮ, jo šeimą ir visus artimuosius, nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

D. J. Dundurai
K. Gobienė
F. J. Jasinevičiai
L. Slabokienė

APLINK MUS

x Smuikininkė Linda Vaneičytė grotas K. V. Banaickio sonata „Drauge“ 80 metų sukakties minėjimo koncerte vasario 26 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Dainuos sol. Marytė Bizinkauskaitė ir Lietuvių Operos choras, diriguojamas Audronės Gaižiūnienės ir Broniaus Kazėno, akompanuojant muz. Robertui Mockui.

x Vasario 16-tosios Lietuvių Jaunimo sąjungos rengiamose demonstracijose – budėjime miesto centre pažadėjo dalyvauti respublikonų kandidatus į miesto merus Herbert Sohn, gubernatoriaus atstovus Kasijuskij ir kt. Demonstracijoms pritaria Vliko valdybos pirm. dr. K. Bobelis, LB krašto valdybos pirm. dr. A. Razma ir Altos pirm. inž. G. Lazauskas.

x Adv. Markus ir Vida Rudziai susilaukė dukrelės Lilijos Antonios. Ja daugiau vyresnės broliukas Gintaras, seneliais iš naujo tapę Maria ir inėl. Antanas Rudziai ir Zuzana Juncienė. Lilija Antonia gimė Chicage vasario 28 d.

x Šv. Kazimiero šventės viešųjų rengimų draugijos yra rengiama „Gaimas Party“ (Zaidimų popietė) vasario 12 d., sekmadienį, 2 val. po pietų, Marijos aukšt. mokyklos patalpose Marquette Rd. ir Washtenaw Ave. Taip pat bus galima nusipirkti užkandžių – kugelio, namie kepto pyrago ir t.t. Susisyr ir rėmėjai kviečia visus atsilankyti ir linksmiai praleisti laiką.

x Iolab vaistų bendrovė pakuoko daug vaistų Lietuvių katalikų labdarų sąjungai siuntimui į Lietuvą. Labdarų sąjungai vitaminai aspirinai, Tylenol, vitamini ir kitus dažnai vartojamus vaistus į Lietuvą.

x Jūratė Dovilienė ir Vida Rudienė vadovauja Montessori mokyklėlių desimtajai madu parodai, kuri bus vasario 26 d. ruošiamas Martinique restorane.

x Visi lietuviai kviečiami dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukakties proga šį ketvirtadienį, vasario 16 d., Chicagos miesto centre ruošiamose demonstracijose. L. Bendruomenės ir Jaunimo sąjunga pasamdė autobusus, kurie 9 val. ryto paims į demonstracijas vykstančius keleivius nuo Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios Marquette Parke. Kiek vėliau autobusai parke ir krie Nektalo Prasidejimo parapijos bažnyčios Brighton Parke. Dalyvaukime, kas tik gali.

x Ieškoma vyresnio amžiaus moteris prižiūrėti 2 vaikus, 6 ir 9 metų, ir padėti lengvoje namų ruošoje. Gyventi kartu šiauriniame Chicagos priemiestyje. Skambinti 490-9390.

x Lietuvių gydytojų ir medicinos profesionalų grupė išvyksta į Lietuvą birželio 14 d. Penkiolika dienų Lietuvoje. Apistosis naujame Kauno viešbutyje. Bus išduodami pažymėjimai dėl federalinių mokesčių nurašymo. Tikra galimybė aplankyti visas pagedaujamas vietas. Grupę lydis Romas Pukštys. Kreiptis American Travel Service Bureau, 312-238-9787.

(sk)

(sk)

x Vasario 16 d. proga Standard Federal Taupymo ir skolinimo bendrovė aukoja JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai Lietuvos išsilavinimo reikalams. Ta pačia proga, Standard Federal pagrindinėje įstaigoje, 4192 Archer Avenue, bus išstatytos nuotraukos iš Vilniaus. Ketvirtadienį, vasario 16 d., Standard Federal savo klientus vaišins kava ir lašiničiais šiose įstaigoje: Chicage – 4192 Archer Avenue, 2555 West 47th Street, 6141 Archer Avenue, Oak Lawn – 10350 South Pulaski Road.

x „The New World“, naujam Chicagos arkivyskupijos savitraštyje, vasario 10 d. laidoje yra plačiai aprašyta Vasario 16-tosios minėjimo programa ir pati šventė Marijos aukšt. mokyklos salėje. Šventės minėjimas buvo vasario 12 d.

x Autobusai iš Marquette Parko į Vasario 16-tos budėjimą miesto centre – Daley Plaza išvyksta nuo Seklyčios vasario 16 d. 9:30 val. ryte. Norintieji vyksti autobusais prašomi registruotis iš anksto.

x Chicagos studentų ateitininkų susirinkimas šį šeštadienį, vasario 18 d., 7 val. vak. vyks pas Marij Kambell-Boydts, 7014 So. Campbell Ave. Nariai ir svečiai kviečiami.

x Inž. Pilypas Narutis, Vliko valdybos vicepirmininkas, važiuoja į West Palm Beach ir pasakys pagrindinę kalbą vasario 16 minėjime.

x Dantų gydytojų draugijos susirinkimas šaukiamas šį trečiadienį, vasario 15 d., 6 val. vak. dr. Taurio kabinete, 2652 W. 59 St., Chicage. Valdyba laukia visų narių dalyvaujant.

x Vasario 16 minėjimas rengiamas šį ketvirtadienį, vasario 16 d., 7 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Programą atliks Pedagoginio Lituanistinio instituto studentai. Visuomenė kviečiama dalyvauti šiame minėjime kartu su mūsų jaunimu.

x Grandies šokėjų grupė atliks mininę programą LB Marquette Parko apylinkėse Vasario 16 minėjime, įvykstančiame vasario 19 d. tuoj po Mišių 10:30 val. parapijos salėje. Po minėjimo vyks susirinkimas ir bus proga užsimokėti solidarumo mokesčių ir aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams. Valdyba kviečia visus gausiai dalyvauti.

x Kaip sveikai senti – gail. sesers Elenos Peržinskienės pranešimas Alvido pažmonyje Lietuvių sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Dalyvauja kun. Juozas Juozevičius. Gydytojas atsakinėja į sveikatos reikalų paklausimus. Matuojamas kraujospūdis. Alvido gėrybėmis pasivašininamas. Uošvė į namus – tylos nebebus – video filmas. Visi laukiami. Visiems įėjimas laisvas.

x Saugiai pervedant pinigų per banką į „dolerines“ parduotuves Lietuvoje, jūsų giminės gali įsigyti įvairių prekių arba automobilių. Šis būdas yra tinkamas palikimams tvarkyti. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145.

x Parduodamas namas LeMonte. Mūrinis, 6 kamb., 3 mieg. kamb., dvigubas sklypas. Vieno aukšto – „ranch“ stiliaus. Įrengtas rūšys, 2 auto. garažas; 2 bloka iki maisto krautuvės. Skambinti: Rimui Stankui, Re/Max Real Estate, 361-5950.

(sk)

(sk)

x A. a. Nicodemus Ancans, MIC, po ilgos ligos mirė vasario 13 d. Šv. Seimos viloje. Tai buvo latvis marijonas, ilgai dirbęs Romos centriniam name, o paskutiniu metu latvių vienuolyne Chicage. Velionis buvo gimęs 1901 m. spalio 27 d. Marijonų vienuolyne buvo nuo 1930 m. Jis be savo latvių kalbos mokėjo gerai ir lietuviškai.

x Dariaus Girėno lituanistinė mokykla Vasario 16-tąją minės šį šeštadienį, vasario 18 d., 11 val. ryto Jaunimo centro mažojoje salėje. Tėveliai ir svečiai kviečiami. Suaugusių, ypač šeimos narių, dalyvavimas jaunimo renginiuose yra svarbus aktyvus tautinio susipratimo ugdyme.

x ASS Chicagos skyriaus sueiga bus sekmadienį, vasario 26 d., 12 val. „Seklyčios“ patalpose Marquette Parke. Bus paminėta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktis. Ta proga trumpą pašnekesį apie Nepriklausomybės akto signatarus praves fil. J. Dainauskas. Vyks ASS Chicagos skyriaus pirmininkų pasikeitimas, bus svarstomi einamieji reikalai. Vaisių metų pabandysime. Visi filisteriai, Korp! Vytis ir ASD nariai, – es kviečiami dalyvauti.

x Jonas Karka, Islington, Ont., Kanada, mums rašo: „80 metų suėjo kaip Jūs dirbate „Draugo“ tęstinumu darbu, be nuovargio stipindami lietuvių darbą Amerikos kontinente... Linkiu ir toliau būti lietuvių kelrodžiui visoje žemės planetoje... „Draugas“ ir aš sulaukėm 80 metų, linkiu „Draugui“ darbuotojams ištvėrmės ir ilgo amžiaus. Priedas 80 dol. čekis“. Nuoširdus aciū už malonius žodžius ir auką.

x Polė Žudienienė ir Romas Kupreš iš Chicagos, Isolda Požėlaitė-Davis iš Australijos, Stanė Starkutė, dail. Marija Juknaitė, dail. Gailantas Šešgalis Balzeko Lietuvių kultūros muziejui padovanojo vertingos lituanistinės medžiagos.

x A. E. Miciūnas, Detroit, Mich., išvykdamas praleisti žiemą Floridoje, pakeisdamas „Draugo“ siuntinėjimo adresą, pridėjo ir 20 dol. auką. Labai dėkojame ir linkime geros sėkmės.

x Dr. Julius Simaitis, Forest Hills Garden, N.Y., Ona Izkaitienė, Jurgis Stravinskas, abu iš Chicage, Ill., dr. J. Mališka, Montreal, Kanada, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 20 dol. auką. Dr. Mališka dar pridėjo ir pastabą, kad kortelės labai gražios. Nuoširdus aciū.

x Prof. V. S. Vardys, Norman, Ok., dr. Ona Mironaitė, Chicage, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 30 dol. auką. Nuoširdus aciū.

x Genė Rimkus, Western Springs, Ill., Jadvyga Jankauskienė, Chicage, Ill., Algimantas ir Eglė Garsiai, Arlington Va., Donatas Januta, Berkeley, Cal., Charles S. Feeney, Westminster, Cal., Alfa Stankaitis, Wetherfield, Conn., kiekvienas atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių po 25 dol. Nuoširdus aciū.

x Vacys ir adv. Laima Garbonkai, Burr Ridge, Ill., L. Ringienė, Palos Hts., Ill., Rimas ir Pranutė Domanski, Western Springs, Ill., Viktorija Jonikas, Chicage, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 25 dol. auką. Labai dėkojame.



Pedagoginio lituanistikos instituto absolventų išleistuvės Jaunimo centre sausio 28 d. Alei Steponavičienėi įteiktas garbės diplomą už jos įdėtą 8 metų darbą išdininęs pareigose. Diploma įteikia rektorius dr. Jonas Račkauskas ir min. Stagnas Lozoraitis.

Nuotr. Jono Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VASARIO 16 MINĖJIMAS CHICAGOJE

Minint Vasario 16-tąją, vasario 11 d. pirmo Lietuvos laisvės kovų paminklo lituanistinės mokyklos mokiniai iškėlė tautinę vėliavą ir pagerbė žuvusius laisvės kovose. Vasario 12 d., sekmadienį Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčios aikštėje Vytuto D. Šaulių rinktinė ir kiti šauliai iškėlė vėliavą. Šv. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje šv. Mišias aukojo kan. V. Zakaruskas drauge su par. klebonu kun. J. Kuzinsku, giedant parapijos chorui. Pamoksle kan. Zakaruskas išryškino Lietuvos teise į laisvę ir skatino laisvės siekti visur.

Po pietų 2 val. Marijos aukšt. mokykloje vyko pagrindinis minėjimas. Atidarė Chicagos Lietuvių Tarybos pirm. M. Pranevičius. Skatindamas remti laisvinimo veiksmus, ypač primindamas Amerikos Lietuvių Tarybos himnus, kuri šį minėjimą surengė, iškilmingai vėliavą įnešimui vadovavo Dariaus-Girėno ir Don Varno veteranų postai. Priešais lietuvių vėliavą išsiriškavo 13 vėliavų. Pilna dalyvių salė, vadovaujant solistams M. ir V. Momkams solidžiai JAV ir Lietuvos himnus. Akompanavo D. Lapinskas. Maldą už Lietuvą sukalbėjo Tėviškės par. klebonas kun. H. Dumpys.

Programą gailė jaunimo atstovė Graudė Eidukaitė. Pirmasis kalbėjo gen. kons. V. Kleiza, pabrėždamas, kad kova dėl Lietuvos laisvės turi būti vedama nuolat, be kompromisų.

Reiškė viltį dėl Lietuvos prisikėlimo.

Illinois senatorė Judy Baar Topinka priminė, kad minėjime dalyvauja pavergtų tautų atstovai. Pasisakė, kad ji čėkė ir supranta pertekėjimą, kad teisingumas laimės ir Lietuva prisikels.

Vliko valdybos pirm. dr. J. Bobelis buvo pagrindinis kalbėtojas. Jis pažymėjo, kad ūkinė ir politinė sunkumų verčiama Mokslo daro nuolaidų Lietuvai, ima reikštis kai kurios laisvės, bet vis dar kraštas pasiūkia okupacines komunistų partijos kontrolę. Turime talkinti Lietuvos laisvinimui, bet turime būti apsidūris ir atsargūs. Sovietuose prasideda savotiška revoliucija. Jos vystymasis dar nėra visai paaiškėjęs. Mes turime būti vieningi. Lietuva turės kgti laisva, bet šiuo metu dar KGB registruoja, kas vyksta.

Amerika neprijauzista Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, tuo pasekė ir daugelis vakarų valstybių.

Europos parlamente turime su atsargumu ir apdairumu veikti ten ir čia, remti kovotojus, bet išvengti patekimo į komunistinės kontrolės pinkles. Lietuvos patriotai norėjo pasiekti, kad Lietuvos įstatymai, kuriuos priims Lietuvos seimas. Deja, tam Maskva nėra davusi pritarimo.

Dr. J. Bobelio kalba buvo kelis kartus pertraukta plojimais ir publikoje susilaukė didelio susidomėjimo.

Į minėjimą atsilankė Chicagos

meras Eug. Sawyer. Pagyrė, kad lietuviai Chicage darniai su savo etniniu įnašu įsijungė į kultūrinę mozaiką. Meras perskaitė Kelbiančio Lietuvos laisvės diena, vasario 16 d.

Pavergtų tautų Illinois tarybos pirmininkas K. Oksas pasveikino pavergtų tautų junginį vad. Leo Kazianus sveikinimą. Kongresmanas Russo priminė, kad kongresui pavyko praveisti rezoliuciją, pareigojančią JAV vyriausybę skelbti Lietuvos laisvės dieną. Lietuvius sveikino estų atstovas Juri Toomepoo, ukrainiečių atstovas Alex Zabrosky. Minėjime dalyvavo amerikiečių spūnėdos atstovai, kuriems lietuviai davė informaciją.

Meninę programą atliko Daiva Meilienė, jautriai padeklamuodama dr. V. Kudirkos „Varpa“ ir „Ne tas yra didis“. Solistai M. ir V. Momkai padainavo duetais ir solo: Kur bakūzė samanota (Simkaus), Kur lygūs laukai (Tallat-Kelpšos), Debesėliai (Kazoso), Banguok, vandenynis (Brazinsko), Plaukia sau laivelis (Simkaus), Oi greičiau, greičiau (Simkaus), Šiaurės pašvaisė (Spdeikos). Koncertinė programa buvo maloni, šilta, patriotiška.

Minėjimas baigtas visai miniai sugiedant „Lietuva brangi“. Minėjimas praėjo triningai.

M. Pranevičius padėjo visiems prie šio minėjimo prisidėjusiems. Minėjime dalyvavo ir vysk. V. Brizgys.

Juoz. Pr.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

– Milda Lenkauskienė, PLB vicepirmininkė, bus pagrindinė kalbėtoja Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Grand Rapids, Mich., vasario 19 d.

– Violeta Gedgaudienė, Newhall, Calif., yra Lietuvių Tarybos igaliojimo Californijoje. Informaciniame pranešime „Drauge“ apie Los Angeles politinių susijavimą galitaz buvo priskirtas studijų programos dalyviui Mykolui Naujokaičiui, kuris yra Tautos Fondo igaliojimo. Už klaidą atsiprašo.

– Naujoji LB Santa Monica – Vakarų Los Angeles apylinkės valdyba pareigomis pasiskirstė: pirmininkas J. Kojelis, vicepirmininkai E. Arbas ir M. Šilkaitis, sekretorė A. Venckūnienė ir išdinininkas B. Graukūnis. Metinis susirinkimas įvyko vasario 5 d. buv. prim. S. Korienės namuose. Komp. Giedrė Gudauskienė apylinkėi įteikė 50 dol. auką. Apylinkės revizijos komisija išrinkti – Elena Kojelienė, Danutė Narbutienė ir Vladas Velža.

– Racine, WI, radijo stotis WRJN banga AM 1400 vasario 26 d., 12:30 val. transliuos programą, skirtą paminėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 71 metų sukaktį.

– JAV Lietuvių Bendruomenės XII-tosios tarybos suvažiavimas pirmojoje sesijoje, įvykusioje 1988 m. rugsėjo 30 - spalio 1 dienomis Chicage, išrinktasis Garbės teisingumas pareigomis pasiskirstė: pirmininkas Vytautas Kutkus, sekretorė Gražina Kriauciūnienė ir nariai – Gražina Kamantienė, Vytautas Petrusis ir Algis Ruginienė. Garbės teismo adresas: 6940 Hartwell, Dearborn, MI 48126, telef. 313-846-3280.

– A. a. Vladas Šeška mirė Los Angeles pereinū metu gruodžio 13 d. Jis buvo tik 58 metų, bet paralyžius nugalejo. Po gedulingų šv. Mišių, kurias atlaikė prel. Vincas Bartuška, palaidotas Holy Cross kapinėse. Nuliūdime liko vaikai, sesuo ir kiti artimieji.

– A. a. Vladas Šaulaitis mirė Los Angeles sausio 7 d., sulaukęs 91 metų amžiaus. Po gedulingų šv. Mišių, palaidotas šalia žmonos a. a. Antaninos Holy Cross kapinėse. Nuliūdime liko duklė Anglė Mošinskienė, sūnus Augustinas ir kiti giminės.

– A. a. Zofija Balsienė Los Angeles mirė sausio 12 d. Ji buvo 85 metų amžiaus. Po šv. Mišių, kurias atlaikė kun. A. Olšauskas, buvo palydėta į Forest Lawn kapines. Liko nuliūdime duklė Gražina ir sūnus Viktoras.

– Vytutas Šeštokas Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos vardu rūpinasi ekskursija iš Los Angeles laivu į Meksikos Rivierą. Ekskursija bus šių metų lapkričio 11-18 dienomis, bet jau dabar galima dėl jos tartis.

– Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje lietuviams gavėninis susitelkimas – kolektyvinis kovo 16-19 dienomis. Jas ves kun. Viktoras Skilandžiūnas iš Kanados.

– Naujais St. Petersburgo Lietuvių klubo nariais įsirašė Amandas Benetienė, Julija Gutauskienė, kun. Matas Čyvas, B. Pliuskevičius, Olga Bazėnienė ir Petras Žiaukus.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.



Prof. dr. A. Klimas, supažindinęs su prof. dr. P. Joniko knyga „Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje“. Iš kairės: prof. dr. V. Kelertienė, prof. dr. A. Klimas ir švietimo tarybos pirm. Regina Kūciūnienė.

Nuotr. I. Kriauciūnienės